

KRITIKA

MARJA BORSNIK: KRATEK BIBLIOGRAFSKI PREGLED SLOVENSKEGA SLOVSTVA

Bibliografske inventarizacije, ki bi v celoti zajela vso slovensko knjižno produkcijo, doslej še nismo imeli. Naša nacionalna bibliografija je kljub Matiji Čopu, Francu Simoniču in Janku Šlebingerju ostala torzo s široko vrzeljo za dobo 1915 do 1945 (z izjemo leta 1929 in deloma 1930), za čas torej, ko se je slovenska knjižna proizvodnja zaradi nekaterih ugodnih faktorjev (ustanovitve univerze, vsaj delno samostojno državno življenje v stari Jugoslaviji itd.) razveseljivo razmahnila. Zaradi svojega kvantitativnega naraščanja je polagoma postala za interesenta nepregledna in potreba po takem bibliografskem priročniku, ki bi zaobsegal v glavnem vso važnejšo slovensko knjižno produkcijo, je postajala od dne do dne vse bolj pereča. Da priskoči na pomoč zlasti študirajoči mladini na univerzi in na srednjih šolah ter ji dá v roke pomagalo, ki bi jo kolikor toliko zanesljivo vodilo skozi malo pregledno goščavo slovenskih literarnih del, to je bil namen, s katerim je dr. Marja Boršnik sestavila gornji kratki bibliografski pregled, ki je poleg podobnega, a po obsegu manjšega bibliografskega dodatka k njeni knjigi »Pregled slovenskega slovstva« (Lj. 1948), doslej prvi in edini poskus take vrste pri nas. Tak bibliografski pregled bi bil kajpak dobrodošel tudi danes že precej številnim interesentom v tujini.

Na dobrih sto straneh podaja sestaviteljica pregled slovenskih književnikov in njihovih del, opremljen z dodatkom o pomembnejših dosedanjih pregledih slovenskega slovstva, o važnejših zgodovinskih, političnih, memoarskih itd. spisih, znanstvenih zbornikih in časopisih, ki obravnavajo ali tudi obravnavajo slovensko literarno zgodovino, in še posebej pregled važnejših slovenskih antologij, almanahov in slovenskih bibliografij, o katerih imamo sedaj že tudi prav lep, smotrno sestavljen prikaz v I. zvezku »Enciklopedije Jugoslavije«. V kratkem uvodu avtorica razloži metodo svojega dela in principe, na katerih sloni ureditev bibliografskega gradiva v knjižici. Pregled podaja v kronološkem redu slovstvena dela naših književnikov, oziroma izbora književnikov, za katerega kriterij pa v uvodu ni omembe. Ta dela so razporejena po knjižnih rubrikah kakor: pesniško, pripovedno, dramatsko, kritično, esejistično itd. (delo) ter dodaja temu še knjižno literaturo o posameznih pisateljih. Iz pregleda so dosledno izvzeti mladinski pisatelji, medtem ko se upoštevajo mladinska dela pri tistih pisateljih, ki so se ali se ukvarjajo še na drugih področjih literature. Samo za starejšo dobo se jemljejo v obzir nabožna in jezikoslovna dela, ki so važna z literarnozgodovinskega vidika. Pri novejših pisateljih se upoštevajo le njihovo leposlovno in kritično-esejistično udejstvovanje, medtem ko se literarni zgodovinarji n. pr. kot čisti znanstveniki ne omenjajo, pač pa se njihova dela več ali manj navajajo v zvezi s pisatelji, ki so predmet njihovih študij. Prevodi iz slovenske literature se ne upoštevajo, pa tudi ne tujejezična dela naših pisateljev po letu 1848. Pač pa se citirajo dela tujih avtorjev o naših pisateljih, ki so navedena kot literatura o njih. Citirajo se tudi taka leposlovna dela, ki imajo za junake kekega našega pisatelja (biografski romani, novele itd.); razne predelave del naših pisateljev,

kakor so n. pr. dramatizacije, se navajajo le ob njihovih avtorjih. Od leposlovnih del je avtorica skušala navesti vsa, kar jih je izšlo v samostojnih knjigah, od objav v časopisih in zbornikih pa le dela starejših klasikov ter nekatera obsežnejša dela novejših piscev in pa tista, ki so se kasneje ponatiskovala v obliki knjige. V takem primeru se navaja najvažnejši avtorjev ponatis v oklepaju, naslednji ponatisi pa le, če so v njih kake spremembe. Vse pomembnejše kasnejše izdaje raznih prirediteljev se uvrščajo samo pod rubriko zbranih (ZD) in izbranih del (ID). Na kraju se navaja vse literarno-zgodovinsko gradivo ali literatura o avtorjih, kar je je izšlo v samostojnih knjigah, tudi če je knjiga v tujem jeziku. Pri znanih knjižnih zbirkah se uvodi in komentarij posebej ne omenjajo.

To bi bil ob kratkem posnetek principov, ki se jih je dr. Marja Boršnik, držala pri sestavljanju knjižice. Poglejmo, kako se je stvar obnesla v praksi. Prvi vtis, ki ga dobi človek ob prelistavanju pregleda, ni posebno ugoden že zaradi dveh strani popravkov in dostavkov, ki so sami dodatek k popravku na str. 105 (mimogrede rečeno: upoštevane niso niti ne vse tiskovne in stvarne napake, ki kazijo tekst). Ti popravki kažejo, da je bilo to težaško bibliografsko delo, o katerega neprijetnostih ve le tisti, ki se je sam kdaj ubadal z njim, opravljeno morda le preveč na hitro roko. Bibliografa namreč ureditev knjižice ne more zadovoljiti že čisto z zunanjih, formalnih vidikov. Žal moramo reči, da bo pregled znanstveno le malo uporaben. Eno prvih pravil bibliografije je to, da je treba bibliografsko edinico opremiti z vsemi ali vsaj glavnimi osnovnimi podatki. Morda bi se glede tega avtorica lahko vzgledovala n. pr. ob knjigi Enrica Damianija *Avviamenti agli studi slavistici in Italia*, Milano, A. Mondadori 1941. Gre namreč za opis posamezne knjige. Poleg avtorjevega imena se mora stvarni naslov opremiti vsaj še z mestom izdaje in imenom izdajatelja ter letnico izdanja, česar pa avtorica ni dosledno storila razen v zadnjem primeru. Če n. pr. navaja ob Bevkovih knjigah povsod tudi kraj njihove izdaje, tega opušča skoraj pri vseh starejših tiskih, izdelanih največ v Nemčiji itd., pri vseh ljubljanskih tiskih, kar bi bilo docela razumljivo, če bi se odločila, da bi pri teh dosledno opuščala navedbo, za vse ostale tiske izven Ljubljane pa bi navedla kraj, kar bi morala seveda omeniti tudi v uvodu. Tako nedosledno navaja kraj izdaje n. pr. za Zagreb, Prago ip., ne navaja pa ga recimo za Dunaj itd. Druga nedoslednost je zopet ta, da n. pr. edino pri Cankarju navaja tudi dan rojstva in smrti, povsod drugod pa dosledno le letnice. V uvodu je rečeno, da se ne omenjajo prevodi iz slovenščine v tuje jezike. Faktično pa se omenja n. pr. Ivana Preglja nemški prevod iz Gregorčiča »Adria-Klänge« ali vse tri knjige nemških prevodov Lili Novyjeve, medtem ko se zamolči n. pr. knjiga prevodov nekdanj najbolj cenjenega prevajalca iz slovenske literature v nemščino, Antona Funtka (»Aus der neuen slovenischen Lyrik«, Lj. 1919). Nesmotrno se nam zdi tudi navajanje gesel za knjižne zvrsti, ne da bi bilo navedeno potem kako konkretno delo. Kaj si bo neinformiran tujec n. pr. pri Josipu Jurčiču predstavljal pod geslom Politično in feljtonistično ali pri Ivanu Tavčarju pod rubriko Politično in strokovno-pravno, si nismo na jasnem. Razporeditev gradiva samega je ponekod zelo nepregledna. Vzemimo n. pr. Prešerna ali še boljše delo Franceta Bevka. S težavo se človek prerije skozi dve in pol strani citiranih naslovov, z očmi dolgo tipa po ustreznem delu, ki ga išče in naposled s težavo najde. Ni tudi dovolj utemeljeno to, da se n. pr. Kreftov scenarij »Dr. France Prešeren« citira samo

pri Kreftovih delih, ne pa tudi pri Prešernu, kar bi bilo v skladu z avtoričinim principom, da se leposlovna dela o kakem avtorju citirajo ob tistem avtorju. Ista je tudi stvar s Kraigherjevo Umetniško trilogijo, ki bi spadala tudi pod Cankarja. Stališče, da se pri literaturi citirajo samo take študije in monografije, ki so izšle kot samostojne knjige, se nam tudi ne zdi najboljše, saj je znano, da so take študije pri nas večinoma izšle po zbornikih in časopisih. Od teh bi bilo vendarle treba, da se najvažnejše citirajo, čeprav bi obseg knjige narasel, zato pa bi njena pomembnost in uporabnost neprimerno veliko pridobila. Tako pa je v vsej knjigi navedeno 37 monografij in študij za 21 avtorjev, 11 zbornikov študij za 9 avtorjev, 13 življenjepisov za 7 avtorjev, 10 zvezkov korespondence 7 avtorjev in 2 zvezka spominov na enega avtorja. Poleg tega se citira 18 bibliografij za 14 avtorjev, od katerih pa sta zopet samo 2, ki sta v resnici izšli v docela samostojnih knjigah, medtem ko so ostale izšle kot separati iz raznih zbornikov in časopisov. Treba je vrhu tega upoštevati še to, da se veliko zgornjih del nanaša na enega samega avtorja, n. pr. na Prešerna 9, na Cankarja pa 15.

V naslednjem si dovoljujemo dodati nekatere popravke, ki jih je Pregled Marje Boršnikove potreben po našem mnenju, da se s tem popravijo najbolj vidne vrzeli in pomanjkljivosti, in sicer v istem redu, v kakršnem je gradivo razporejeno pri njej. Pri Primožu Trubarju bi bilo treba dodati kot literaturo še naslednje publikacije: Zaroždenie literatury u Slovincov. Primus' Truber'. Izsledovanie Arkadija Sokolova. Kiev' 1878; M. Valenčak, Primož Trubar, der Begründer der neuen slovenischen Literatur. Maribor 1878; [Ivan Lah], Primož Trubar in naša reformacija. Lj. 1908; Rasto P. (ustoslemšek), Primož Trubar. Ob 400letnici njegovega rojstva. Lj. 1908; Oskar Hegemann, Zu Primus Trubers 400jährigen Geburtstag. Wien 1908. Med leposlovnimi deli, ki opisujejo Trubarjevo življenje, bi bilo treba navesti Josipa Lavtižarja delo »Primož Trubar« (Rateče-Planica 1935). Pri Valvasorju bi bilo treba vsekakor citirati Oskarja Gratzya »Repertorium zu J. W. Freiherrn von Valvasors „Die Ehre...“«. Lj. 1901. Temu naj bi se dodala še dva življenjepisa Petra Radisca: »Valvasor. Biographische Skizze«. Graz 1866 in obsežno delo: »Johann W. Freiherr von Valvasor«. Lj. 1910. Pri p. Romualdu je treba citirati med ID tudi predelavo njegove škofjeloške procesije, ki jo je 1934 v Kranju izdal Niko Kuret pod naslovom »Slovenski pasijon«. Med ID Valentina Vodnika manjka Wiesthalerjeva izdaja njegovih »Pesni« (Lj. 1891), ki so izšle kot 6. zv. Knjižnice CMD. Pri Kopitarju je dodati v rubriki za korespondenco še delo: Miodrag Ibrovac, Kopitar i Francuzi. Bgd 1953. Zanimiv bi bil morda tudi »Verzeichnis der in der Verlassenschaft des H. Barth. Kopitar... gehörigen werthvollen Bücher und Handschriften...«, Wien 1845, ki daje zanimiv vpogled v knjižno zapuščino velikega jezikoslovca. Pri Čopu bi bilo omeniti obsežno razpravo Ivana Zupana »Profesor i bibliotekar Matija Čop« (Zgb 1874) in pa Žigonov ponatis »Čopove biblioteke« (Lj. 1917). Pri Prešernu manjkajo še tele publikacije: Avgust Žigon, Zapuščinski akt Prešernov. Kranj 1904 (separat); Ivan Grafenauer, Iz Kastelčeve zapuščine. Lj. 1911; Josip Puntar, »Zlate črke« na posodi Gazel. Lj. 1912; Roman Tominec, Dr. Fr. X. Prešeren und die deutsche Literatur. München 1929, disertacija, ki jo je 1929 Boršnikova sama ocenila; Anton Oven, Krst pri Savici. Romantična pesnitev. Lj. 1935; Jože Kastelic, Antični snovni elementi v P. delu. Lj. 1943 (disertacija). Pri Koseskem bi bilo treba omeniti tudi njegovo prevodno delo, saj je vendar znana o tem slovita Stritarjeva

krilatica o na mehko kuhanem jajcu, in pa boj okoli prevoda Byronovega »Mazepe«. Pri Matiji Valjavcu bi bilo treba dodati leposlovno delo Ivana Preglja »Na vakance« (Lj. 1944), ki obravnava epizodo iz Valjavčevega življenja. Tudi pri Simonu Jenku bi lahko stal Pregljev »Šmonca« (DS 1924), dasi ni izšel v samostojni knjigi. Pri S. Gregorčiču je treba najprej popraviti tiskovno pomoto pod rubriko Uredniško: Sn 1889, prav: 1886. Ker se je ZD v redakciji Franca Koblarja zaključilo 1951 s 4. zvezkom, bi bilo to lahko omenjeno. Med ID bi Gregorčiču prištel še naslednje izdaje: »Antologija«. Uredio Antun Barac. Zgb 1924; izbor pesmi »Naša zvezda« (Kranj 1936); lepotna izdaja pesnitve »Oljki« (Lj. 1939), ki je izšla v opremi Slavka Gladnika. Nad vse prikupna je partizanska izdaja »Izbrane pesmi«, ki jo je za 100letnico pesnikovega rojstva 1944 izdal Odsek za prosveto pri SNOS.

Izbrane pesmi Simona Gregorčiča so 1946 izšle v redakciji Mirka Rupla v dveh izdajah, kar ni omenjeno v Pregledu. V tekstu sta si sicer enaki, toda ena ima boljši papir in obsežen, nad 80 strani dolg uvod, medtem ko ima druga zelo kratkega. Josipa Stareta povest »Lisjakova hči« bi se lahko po avtoričini metodi uvrstila med ID, izšla je namreč 1920 v Lj. Pri Aškercu bi bilo treba dodati še tri študije: Andrej Sirotinin, Anton Aškerc. Zametki. SPB 1904; Josipa Tomiška študijo »Pesnik Aškerc v borbi za herojstvo« (Lj. 1905) in pa Djuze Radovića separat iz knjige prevodov Aškercčevih pesmi (Bgd 1952). Pri delu Josipa Pagliaruzzija-Krilana se je avtorici primeril najhujši lapsus s tem, da je uvrstila njegovo delo samo pod rubriko: Pesniško in navedla dva zvezka njegovih Poezij; njen pregled pa ne pozna še tretjega zvezka izbranih spisov tega pisatelja, ki je izšel v Gorici 1896 in obsega samo prozo (novele) poleg nekaterih nemških prevodov njegovih pesmi. Zvezek uvaja Klodičev življenjepis Josipa Pagliaruzzija. Pri Antonu Funtku bi bilo treba omeniti tudi njegovo prevodno delo iz slovenščine v nemščino, saj je iz njegovih prevodov, ki jih je objavljaj kot urednik Laibacher Zeitung od 1899 do 1918, dozorela cela knjiga pod naslovom »Aus der neuen slovenischen Lyrik« (Lj. 1919). Fran Jaklič se tudi ni rodil v Dobropoljah, temveč v Podgorici (od tod njegov psevdonim!), a omemba, da je bil učitelj v Suhi krajini, je preveč splošna, kajti to je ime za vso pokrajino. Pri Govekarju je treba vsekakor omeniti njegovo feljtonistično in gledališkokritično pisanje pri SN in J, a pri Finžgarju, da je član SAZU. O Fr. Ksavru Mešku obstojita tudi dve monografiji v češčini: Josef Paťa (Brtnica 1928) in Antoš Horsak (Olomouc 1928) ter ena slovaška (Vojtěch Měrka, Nitra 1934). Gangl je obilno sodeloval z literarnimi in gledališkimi kritikami pri SN in UT, a čudno se nam zdi, da avtorica ne navaja obsežne izdaje njegovih zbranih spisov za mladino v 10 zvezkih pod naslovom »Moja pot« (Lj. 1933—34), ki ni samo ponatis njegovih mladinskih spisov izpred prve svetovne vojne v treh zvezkih. Josip Kostanjevec je bil tudi tajnik Slovenske Matice. Pri Dragotinu Ketteju bi bilo morda dobro omeniti, da sta 1907 izšli dve izdaji njegovih Poezij, od katerih je ena ljudska in se razlikuje od druge samo po tem, da ni ilustrirana. Med njegovimi ID bi omenil tudi prvi natis njegove burke »Naši dijaki« (Maribor 1926) in dodal spomine Nika Zupaniča, ki so izšli kot separat iz beograjske revije »Prilozi...« (1932). Pri Otonu Župančiču bi bilo omeniti, da je kot prvi pri nas nosil naslov ljudski umetnik. Med njegove ID bi uvrstil še izdajo »Pesme« (Bgd 1934), ki jo je kot nekakšno antologijo iz njegove poezije uredil Tone Potokar in izdal kot 8. zvezek zbirke »Luča«. Po kakšnem naključju je avtorica izpustila na-

vedbo Cronieve študije »Ottone Župančič« (Rim 1928), mi je popolnoma nejasno. Pri Cvetku Golarju je pod geslom Mladinsko navedena zbirka »Voščila mladim srcem« (Lj. 1942) tako, kakor da je to izvirna Golarjeva knjiga. V resnici je to samo nekakšna antologija otroških voščil drugih avtorjev (med njimi pesem 15 letnega Ivana Cankarja), a v vsej zbirki sta samo dve Golarjevi pesmi. Ivo Šorli je prevajal tudi iz španščine (Cervantes). Pri Preglju je treba navesti knjigo »Na vakance« (Lj. 1944), a Vojeslav Mole je prevajal iz poljščine. Izidor Cankar je član Slovenske akademije znanosti. Pri Andreju Budalu je avtorica izpustila pet njegovih samostojnih knjig: Dora se drami in drugi spisi. Trst 1929; Čigava si? Gorica 1930; Rakeževa Liza in drugi spisi. Trst 1930; Spomin z jezera in drugi spisi. Trst 1931; Z onstran groba. Trst 1934. Če se že pri kakih osmih avtorjih navaja bibliografija njihovih del iz periodik (Letopis SAZU, NS itd.), potem bi se lahko navedla tudi bibliografija Budalovih spisov (Razgledi 1949, 471—73). Dodati pa je še treba, da je Budal prevajal še iz češčine, slovaščine, beloruščine in ukrajinščine. Anton Novačan je umrl o veliki noči 1951 in ne 1950 v Posadasu (Argentina). Franu Albrehtu je treba pripisati še prevode iz češčine (Petr Bezruč). Janko Glazer se je udeleževal tudi kot literarni kritik (»Tabor« itd.) in pesnik epigramov (Dizma v LZ). Pri Francetu Bevku bi bilo treba povedati še to, da je sestavljal slovensko in hrvatsko primorsko bibliografijo od 1918 do 1936 ter jo objavljaval v tržaški »Luči«. Prevajal je tudi iz ruščine in ukrajinščine. Bibliografija njegovih del je izšla tudi še v tržaških »Razgledih« (1950, 555—58). Pri Tonetu Seliškarju nista navedeni dve antologiji: Nova setev, 1945, in Pesmi in spevi, ki jo je uredil in ji napisal uvod Fran Albreht. Josipa Vidmarja kritike niso izšle pod naslovom »Kritike in eseji I«, kar je le naslov zbirke kritik pri DZS, temveč je pravi naslov »Literarne kritike«. K literaturi o Prežihovem Vorancu bi bilo treba navesti vsaj še študijo Bojana Štiha o pisatelju, ki je izšla 1950 v Beogradu. Pri Vladimirju Bartolu bi bilo navesti tudi njegovo gledališko in literarno kritiko. Saj šteje bibliografija teh njegovih člankov dve in pol strani drobnega tiska (gl. Gledališki list — Drama 1952/53, 176—80). Pri Ivanu Potrču je treba navesti še njegovo uredniško delo (Pripovedne pesmi A. Aškerca, 1949). Ciril Kosmač je pisal tudi feljtone in kritike v zagrebški »Istri«. Nekaj omembe vrednih napak se je vtihotapilo tudi v Dodatek h knjigi. Josip Marn je začel objavljati literarnozgodovinsko gradivo šele z 9. zvezkom svojega »Jezičnika«, ker namreč prvih 8 zvezkov prinaša le filološko gradivo (= Pomenki o slovenskem pisanju). Če se že omenja knjiga Frana Erjavca »Slovinci« (Lj. 1925), naj bi se navedla tudi še nekaka druga izdaja te knjige, ki je predelana in je izšla pod naslovom »Slovenija in Slovenci« (Lj. 1940). Glede obilnosti podatkov o slovenskem gospodarskem in kulturnem življenju bi mi v tem primeru rajši navedli »Spominski zbornik Slovenije« (Lj. 1959), ki prinaša med drugim tudi lep pregled o slovenskem tiskarstvu Ceneta Kranjca. Če se omenja Podbevškov Grohar, bi se morda z isto pravico lahko tudi njegov Rihard Jakopič. Letopis Slovenske Maticе ni obravnaval slovenske literarne zgodovine do 1912, temveč samo do 1898, ko ga je v tem nadomestil »Zbornik Slovenske Maticе« (do 1912). Od 1899 je namreč Letopis MS objavljaval samo imenik članstva SM in društvene zadeve. Izvestja Muzejskega društva za Kranjsko niso izhajala samo do 1907, temveč do 1909; »Naši zapiski« so izhajali samo do 1921 in ne do 1922, ker so jih to leto nadomestili »Novi zapiski« z lastnim štetjem letnikov. Tudi Glasnik Muzejskega društva za Slove-

nijo ni izhajal samo do 1939 (XX. letnik), temveč do 1945 (XXVI. letnik). Janko Šlebinger je v Slovenskem tisku objavljaj bibliografijo za leto 1930 do 1932 in ne samo do leta 1931, a pravi naslov bibliografije R. Podhorskega se glasi »Bibliografija slovenskega begunskega (in ne emigrantskega) tiska« in je izšla v Judenburgu 1946.

Ne bomo navajali še nekaterih nedostatkov manjše važnosti, vendar pa smo mnenja, da bi avtorica morala omeniti vsaj še nekaj tujejezične literature, ki govori o slovenskem slovstvu. Semkaj bi šteli Andre Gavrilovića »Pisma o književnosti u Slovenaca« (Bgd 1895), Umberta Urbanija knjigo »Scrittori jugoslavi« II (Zadar 1936), ki prinaša zadovoljive literarne portrete slovenskih pesnikov in pisateljev: Franceta Prešerna, Simona Gregorčiča, Antona Aškercarja, Ivana Cankarja, Ivana Tavčarja, Otona Župančiča, Alojza Gradnika in Ksavera Meška. Pri moderni literaturi ne bi smeli pozabiti na študijo: Miodrag Ibrovac, La Poésie yougoslave contemporaine (Bgd 1937) in na dve monografiji Bartolomea Calvija o Ivanu Cankarju: »Il Crisantemo bianco« (Mantova 1931) in »Immagini di sogni« (Torino 1941), če že ne bi hoteli omenjati njegova obsežna uvoda k prevodom Cankarjeve drame »Kralj na Betajnovi« (Torino 1929) in »Mojega življenja« (Mantova 1930). Prav tako bi lahko navedli tudi študijo istega avtorja o Simonu Gregorčiču »La sventura di Iefte in Giuseppe Parini e nello sloveno Simone Gregorčič« (Mantova 1929). Zakaj ne bi dali v takem bibliografskem pregledu slovenski literaturi malo širšega, evropskega okvira? Pri specialnih bibliografijah bi omenil vsaj še delo Pavle Popović-Miodrag Ibrovac, Essai de Bibliographie française de la littérature yougoslave (Paris 1931), pri kateri je sodeloval tudi prof. Ivan Prijatelj.

Splošna naša sodba o tem Kratkem bibliografskem pregledu slovenskega slovstva, ki je izšel letošnje poletje kot 2. zvezek serije Bibliografska dela Slavistične knjižnice v založbi DZS, pa je, da bo kljub vsem nedostatom služila predvsem tistim, ki jim je slovenska literatura že kolikor toliko znana. Velika škoda pa je, da ni izdelana skrbneje in z večjo odgovornostjo, kajti glede na naše razmere na novo izdajo podobnega dela ni misliti v bližnji bodočnosti.

France Dobrovoljc

PRIPOMBE OB IZIDU »PRIROČNEGA LEKSIKONA«

V teh dneh sem dobil v roke že lansko jesen napovedano izdajo zelo potrebne knjige, leksikona, ki smo ga Slovenci v tej obliki res pogrešali. Glonarjev Poučni slovar, ki je izšel pred vojno, je bil do zdaj največja taka knjiga pri nas, a ilustriran ta tudi ni še bil.

Z izdajo te knjige smo dobili pripravno knjigo, kakor jo imajo Nemci n. pr. v svojem *Knaur*-jevem leksikonu, Francozi v malem *Larousse*-u itd., Hrvati pa v novem *Sveznadarju*, po katerem je naš *Priročni leksikon* tudi preveden oziroma narejen.

Res smo ga skoraj z nestrpnostjo pričakovali in smo ga veseli, zato ga je pač vsakdo začel takoj prelistavati. No, in pri prelistavanju — ne pri temeljitim pregledovanju ali čitanju! — se mi je takoj vsilil v roke svinčnik in na pa-